

**Framsöguræða Gunnars Braga Sveinssonar
utanríkisráðherra með skýrslu til Alþingis um
utanríkis- og alþjóðamál
17. mars 2016**

UTANRÍKISRÁÐUNEYTIÐ

Virðulegi forseti,

Í dag flyt ég í þriðja sinn skýrslu utanríkisráðherra um utanríkis- og alþjóðamál sem um árábil hefur skipað veigamikinn sess í umræðum þingsins um þennan mikilvæga málaflokk. Af mörgu er að taka í þeim umræðum og bera efnistösk skýrslunnar þess merki að á síðustu misseri hafa verið einkar tíðindamikil, hvort sem horft er til alþjóða- og öryggismála, viðskiptamála, þróunarsamvinnu og þjóðréttarmála. Og bæði erlendis og á heimavelli hefur verið gnægð verkefna á sviði rekstrar- og borgaralþjónustumála.

Skýrslan er viðamikil plagg og sem fyrr vonast ég til að efni hennar nýtist þingmönnum vel. Nýmæli er að í skýrslunni er greint skilmerkilega frá helstu markmiðum í hverjum málaflokki fyrir sig og litið til þess sem gerast muni í nánustu framtíð. Er þetta mikilvæg viðbót í þessa skýrslugjöf enda brýnt að líta á veginn framundan en ekki aðeins þær vörður sem hafa orðið á veginum fram að þessu.

Virðulegi forseti,

Alþjóða- og öryggismál

Það liggur í hlutarins eðli að alþjóðlegt samstarf kallar á að allar þjóðir heims, stórar og smáar, sinni skyldum sínum og taki ábyrgð á því sem betur má fara. Á það að sjálfsögðu einnig við um okkur Íslendinga. Ein frumskylda stjórnvalda er að tryggja öryggi borgaranna, heima og heiman. Hryðjuverkaógnin hefur undanfarin misseri verið viðvarandi hjá nágrennaþjóðum okkar, hvort sem litið er til Norðurlandanna eða meginlands Evrópu. Hryðjuverkaárásirnar í París í janúar og nóvember, í Kaupmannahöfn í febrúar, í Tyrklandi og Bandaríkjunum og fleiri hliðstæðir atburðir á árinu 2015 höfðu mikil áhrif og minntu okkur á að ógnin virðir engin landamæri. Hryðjuverk bitna fyrst og síðast á saklausum borgurum. Atburðirnir sýna enn fremur að nauðsyn er fyrir þjóðir að vinna saman til þess að tryggja eigið öryggi.

Markmið hryðjuverkaaflla er ekki síst að sá fræjum ótta og hrista stoðir grunnilda á borð við frelsi, lýðræði, umburðarlyndi og jöfn réttindi einstaklinga óháð trúarbrögðum eða uppruna. Viðbrögð alþjóðasamfélagsins

eru ætíð á einn veg – að ekki verði gefið eftir í baráttunni gegn hryðjuverkum og að þessum grunngildum verði haldið á lofti. Þar er Ísland að sjálfsögðu ekki undanskilið og leggjum við áherslu á að við öxlum okkar byrðar.

Í þessu samhengi er rétt að minna á mikilvægi þess að Íslendingar setji sér áætlun um hvernig staðið skuli að öryggi borgaranna og vörnum landsins. Á síðasta ári mælti ég fyrir þingsályktunartillögu um þjóðaröryggisstefnu fyrir Ísland, en hún byggist á tillögum þingmannanefndar sem skipuð var fulltrúum allra flokka á Alþingi og starfaði á grundvelli þingsályktunar frá 2011. Í tillögunni er mörkuð heildstæð stefna í öryggis- og varnarmálum til næstu fimm ára og í henni er horft jafnt til virkrar utanríkisstefnu, varnarstefnu og almannaöryggis og tilgreindir áherslupættir á borð við aukna þátttöku í störfum Atlantshafsbandalagsins (NATO) og varnarsamstarfið við Bandaríkin.

Slík stefnumótun er mikilvæg og markar í raun tímamót þar sem í fyrsta skipti frá lýðveldisstofnun eru stigin markviss skref í átt að heildstæðri stefnu um þjóðaröryggismál. Legg ég áherslu á að það hefur aldrei verið jafnbrýnt að stjórnvöld marki slíka stefnu.

Fyrir herlaust land er það afar mikilvægt að eiga traust samstarf við helstu bandamenn okkar um öryggi og varnir landsins. Atlantshafsbandalagið og varnarsamningurinn við Bandaríkin eru þannig með mikilvægustu stoðunum í öryggis- og varnarviðbúnaði Íslands.

Hvað varnarsamninginn áhrærir þá hefur samvinna Bandaríkjanna og Íslands ríkjanna á sviði varnar- og öryggismála styrkst á ný undanfarin tvö ár, meðal annars í ljósi versnandi horfa í öryggisumhverfi Evrópu. Munu íslensk stjórnvöld áfram tryggja rekstur og viðhald mikilvægs varnarviðbúnaðar á Íslandi sem er mikilvægur hlekkur í sameiginlegum vörnum Atlantshafsbandalagsins.

Á síðustu misserum hefur Atlantshafsbandalagið unnið markvisst að því að laga bandalagið að breytingum á öryggisumhverfi Evrópu í samræmi við ákvarðanir leiðtogafundarins í Wales árið 2014. Það er ljóst að bandalagsríkin standa frammi fyrir nýjum öryggisáskorunum. Annars vegar hafa aðgerðir Rússlands gagnvart Úkraínu og vaxandi umsvif rússneska hersins skapað spennu og áhyggjur fjölmargra bandalagsríkja, ekki síst í Austur-Evrópu. Hins vegar hefur uppgangur og aðgerðir íslamskra öfgamanna í Mið-Austurlöndum og Norður-Afríku valdið hörmungum og

upplausn á svæðinu og ýtt undir öldu alþjóðlegra hryðjuverka eins og ég greindi frá.

Öryggisáskoranirnar við suðurlandamæri bandalagsins, í Sýrlandi, Írak og Norður-Afríku, eru fjölþættar. Það er mikilvægt að halda því til haga að þær verða ekki leystar með hernaðaraðgerðum eingöngu.

Öryggi fólks næst fyrst þegar öflum sundrungar er rutt úr vegi og fólki er tryggð lífvænleg tilvera sem byggist á frelsi, lýðræði, almennum mannréttindum, hagsæld og réttarríki. Í þessu ljósi má líta á röddu og framlag Íslands á alþjóðavettvangi. Friður, öryggi og þróun eru samofin.

Virðulegi forseti,

Flóttamenn – Mið-austurlönd

Ein birtingarmynd þeirrar sundrungar sem stríðsátök kalla fram er straumur flóttafólks. Við fylgðumst með því á síðasta ári að ríflega milljón manns flúði til Evrópu undan ógnarstjórn og átökum í Mið-Austurlöndum. Í Evrópu eygja flóttamennirnir von um friðvænlegri tilveru og betri lífsskilyrði. Ástandið er vissulega grafalvarlegt og mikil neyð hefur skapast vegna þessa. Ástandið í Evrópu er eitt en ef litið er til veraldarinnar allrar eru tölurnar sláandi. Flóttamannastofnun Sameinuðu þjóðanna (UNHCR) áætla að um 60 milljónir manna séu nú á vergangi eftir að hafa hrakist af heimilum sínum vegna stríðsátaka, náttúruhamfara eða slæms efnahagsástands heima fyrir.

Stríðsátökin í Sýrlandi, sem nú hafa staðið í á fimmta ár, hafa komið af stað bylgju flóttafólks sem er hin mesta frá því í lok síðari heimsstyrjaldarinnar. Talið er að nú séu 6,6 milljónir Sýrlendinga á vergangi í eigin landi og að ríflega 4,5 milljónir til viðbótar hafi flúið land. Mikill fjöldi sýrlenskra flóttamanna hefst nú við í vanbúnum flóttamannabúðum í nágrennalöndum. Þá nálgast sýrlenskir flóttamenn sem sótt hafa til Evrópu nú milljón einstaklinga, þar af eru ríflega 200 þúsund börn og unglingar.

Ísland hefur lagt sín lóð á vogarskálarnar og gripið til ýmissa aðgerða. Síðla árs 2015 ákvað ríkisstjórnin að veita tvo milljarða króna til að bregðast við flóttamannavandanum og mun utanríkisráðuneytið þar af verja 750 milljónum króna til stuðnings alþjóðastofnunum og borgarasamtökum á vettvangi

Í þessu samhengi vil ég rifja upp nýlega ferð mína til Ísrael og Palestínu en þetta var fyrsta ferð utanríkisráðherra til beggja ríkja síðan árið 2007. Tilgangur ferðarinnar var að kynna stöðu mála á svæðinu af eigin raun og koma á framfæri lykilskilaboðum íslenskra stjórnvalda til deiluaðila um tveggja ríkja lausnina svokölluðu, virðingu fyrir alþjóðlegum mannréttindum og mannúðarlögum og fordæmingu á öllu ofbeldi.

Heimsókn mín til Aida-flóttamannabúðanna í Palestínu og í Zaatari-flóttamannabúðirnar í Jórdaníu, nærri sýrlensku landamærunum, gaf innsýn í líf þessa fólks. Heimsóknin eflir mig einnig í þeirri viðleitni að á sama tíma og leysa þarf úr þeim brýna vanda sem flóttafólk er í þá þarf alþjóðasamfélagið, og sérstaklega öryggisráð Sameinuðu þjóðanna, að breyta starfsháttum sínum og bregðast ekki ítrekað því meginhlutverki sínu að stuðla að friði og stöðugleika.

Virðulegi forseti,

Fríverslun og viðskipti

Hugtök sem okkur eru töm í umræðu um alþjóðamál á borð við almenn mannréttindi, frið og stöðugleika eru samofin. Þau grundvallast á því að fólk treysti hvoru öðru og að það ríki fyrirsjáanleiki í samskiptum. Ég hef sagt það áður úr þessum stóli að fátt er betur til þess fallið að efla slíkt traust og fyrirsjáanleika en viðskipti þjóða á milli. Staða okkar sem smá þjóð með afar útflutningsdrifið hagkerfi er þannig best borgin utan ríkjabandalaga og með frelsi til athafna á sviði fríverslunar hvort sem er ein okkar liðs, líkt og með fríverslunarsamningi okkar við Kína, eða í félagi við hin EFTA-ríkin.

Afar mikilvægur þáttur í þessu starfi er gerð viðskiptasamninga við önnur ríki þar sem leitast er við að skapa íslenskum fyrirtækjum og atvinnulífi sem greiðastan aðgang að erlendum mörkuðum. Þátttakan í Fríverslunarsamtökum Evrópu (EFTA) leikur eitt aðalhlutverkið í utanríkisviðskiptastefnu okkar þótt það fari ekki alltaf hátt, Aðild okkar að EFTA hindrar okkur jafnframt ekki í að gera eigin fríverslunarsamninga.

Slíkt hlutskipti er eftirsóknarvert. Ekki síst nú um stundir þegar þess verður vart í í auknum mæli vart að ríki, jafnvel mikilvæg viðskiptaríki Íslands, setji upp viðskiptahindranir m.a. í því skyni að vernda innlenda matvælaframleiðslu eða sem hluta af aðgerðum til að efla slíka framleiðslu.

Dæmi um slíkt eru vel þekkt og er nærtækt að nefna Rússland og Nígeríu í þessu samhengi. Fyrir þjóð sem á sitt undir útflutningi er nauðsynlegt að geta brugðist slíkum áskorunum á eigin forsendum og geta lagt sjálfstætt mat á heildarhagsmuni sem eru bæði pólitísku og viðskiptalegs eðlis.

Utanríkisráðuneytið mun áfram leggja mikla áherslu á að styrkja net fríverslunarsamninga líkt og kveðið er á um í stjórnarsáttmála ríkisstjórnarinnar. Í því efni er sérstaklega horft til þess að ljúka gerð fríverslunarsamninga við nýmarkaðsríki í Asíu, hraða gerð samninga við Mercosur og að hefja endurskoðun samnings EFTA og Kanada.

Einnig er mikilvægt að undirstrika að yfir stendur vinna við að greina hagsmuni Íslands sem tengjast þróun fjölpjóðlegra viðskiptasamninga sem Ísland er ekki aðili að en kunna að standa opnir fyrir aðild nýrra ríkja. Verður kastljósinu í þessu efni einkum beint að samningi Kyrrahafsríkja (TPP) og samningi ESB og Bandaríkjanna (TTIP).

Útflutningsþjónusta ráðuneytisins er afar mikilvægur hluti starfseminnar og á næstunni verðuar áfram lögð áhersla á að þjóna sem best íslenskum fyrirtækjum á erlendum mörkuðum. Á þetta bæði við um fulltrúa frá utanríkisráðuneytinu sjálfu eða sendiskrifstofum þar sem viðskiptafulltrúar gegna lykilhlutverki. Stuðla þeir þannig að frekari vexti íslenska hagkerfisins. Hagsmunaaðilar, fyrirtæki og einstaklingar sem notið hafa góðs af þessu mikilvæga starfi þekkja það að nauðynlegt er að styrkja þessa starfsemi enda sókn íslenskra aðila á erlend markaðssvæði afar blómleg.

Virðulegi forseti,

Þjóðarréttur og málefni hafsins

Mikilvægustu þjóðréttarmálin sem utanríkisráðuneytið sinnir eru hafréttarmálin. Þau hafa löngum skipað stóran sess í utanríkismálum Íslands og hefur Ísland ávallt verið framarlega í alþjóðlegu samstarfi á þessu sviði. Við eigum mikið undir því að þessi málaflokkur og lagaramminn þróist með hagfelldum hætti og að að öll ríki virði alþjóðarétt í samskiptum ríkja og gæti friðar og öryggis í samfélagi þjóðanna. Þátttaka Íslands í alþjóðlegu samstarfi helgast af þessu grundvallarmarkmiði og er mikilvægt að við höldum áfram að taka virkan þátt í slíku samstarfi um verndum og sjálfbæra nýtingu hafsins.

Ef lítið er til framtíðar þá eru fram undan umfangsmikil verkefni á sviði hafréttar sem geta varðað gríðarlega mikilvæga hagsmuni á úthafinu og sjálfbæra nýtingu auðlinda þar. Við erum í sérstöðu þegar kemur að þessum málum. Ábyrg fiskveiðistjórn síðustu áratuga og sá árangur sem hún hefur skilað skapar Íslandi sterka stöðu til að taka virkan þátt í viðræðum um gerð samninga til að verjast stjórnlausum veiðum í Norður-Íshafinu og um líffræðilega fjölbreytni utan lögsögu ríkja. Áhersla ráðuneytisins verður lögð á að unnið verði að málefnum hafsins á grundvelli hafréttarsamningsins og samninga sem tengjast honum. Einnig verður lögð áhersla á rétt strandríkja til sjálfbærrar nýtingar lifandi auðlinda hafsins og að fiskveiðistjórnun sé ýmist staðbundin eða svæðisbundin en ekki hnattræn.

Umhverfismál – COP21

Almennt eru auðlinda- og umhverfismál sífellt meira til umfjöllunar á alþjóðavísu. Síðasta ár var nokkuð sérstakt í því tilliti enda náðist, sem kunnugt er, sögulegur áfangi á aðildarríkjaráðstefnu loftslagssamnings Sameinuðu þjóðanna sem haldin var í París í desember sl. Samkomulagið er lagalega bindandi undir loftslagssamningi Sameinuðu þjóðanna og nær til aðgerða ríkja eftir árið 2020. Þar er í fyrsta sinn kveðið á um að öll ríki heims skuli draga markvisst úr losun gróðurhúsalofttegunda, takast á við afleiðingar loftslagsbreytinga og tryggja umtalsvert fjármagn til loftslagsvænna lausna og aðstoðar við ríki sem verða verst úti vegna áhrifa loftslagsbreytinga.

Ísland var í hópi ríkja sem vildu metnaðarfullan samning, svo sem að stefnt skuli að því að halda hlýnun innan við 1,5°C. Ísland beitti sér einnig fyrir samþættingu kynjajafnréttissjónarmiða, nýtingu endurnýjanlegrar orku og mikilvægi skógræktar og landgræðslu fyrir kolefnisbindingu. Ísland skipulagði einnig sex kynningarfundir í París: um landgræðslu, jarðhita, hafið, norðurslóðir, jöklabúskap og aðlögun að loftslagsbreytingum.

Það er mikið fagnaðarefni að samkomulag hafi náðst og í framhaldinu skiptir sköpum að efndir fylgi orðum. Nánari útfærsla á Parísarsamkomulaginu fer nú í hönd og eru viðræður hafnar við ESB og Noreg um hvernig deila skuli ábyrgðinni. Samanlagt hafa þessir aðilar ákveðið að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda um 40% fyrir árið 2030 frá árinu 1990 að telja. Ísland mun halda áfram að veita fjármagn til loftslagstengdrar þróunarsamvinnu,

m.a. til Græna loftslagssjóðsins, til verkefna á sviði endurnýjanlegra orkugjafa og landgræðslu.

Heimsmarkmið

Annar stór áfangi á alþjóðavísu náðist á síðasta ári þegar ný þróunarmarkmið, Heimsmarkmið SP um sjálfbæra þróun, voru samþykkt í september sl. Er það mikið fagnaðarefni og afrakstur gríðarmikillar vinnu sem að baki lá. Ísland tók virkan þátt í samningaviðræðum um markmiðin, framkvæmd þeirra og eftirfylgni. Niðurstaða þeirra var 17 markmið með 169 undirmarkmiðum sem spanna vítt svið sjálfbærrar þróunar á sviði félags-, efnahags- og umhverfismála.

Heimsmarkmiðin eru metnaðarfull og gilda fyrir öll aðildarríkin bæði innanlands og í alþjóðlegri samvinnu. Þau mynda ramma utan um starf Sameinuðu þjóðanna til ársins 2030 og er m.a. ætlað að binda enda á fátækt í heiminum, ná utan um umhverfisvanda mannkyns og vinna að jöfnum félagslegum tækifærum. Nú þegar markmiðin hafa tekið gildi hefur ríkisstjórnin samþykkt aðgerðir og sérstaka fjárveitingu til að vinna að þeim.

Virðulegi forseti,

Þróunarsamvinna

Hér framar í framsögu minni véc ég að því að friður, öryggi og þróun í heiminum eru kirfilega samofin. Í því tilliti gegnir þróunarsamvinna afar mikilvægu hlutverki – hlutverki sem fer sífellt vaxandi. Framlag Íslands til þessa málaflokks er einnig afar mikilvægur og í raun má segja að framlög okkar séu fjárfesting í friði hvort sem litið er til fjölþjóðlegrar þróunarsamvinnu eða þeirri mikilvægu tvíhliða þróunarsamvinnu sem við innum af hendi.

Fyrir jól samþykkti Alþingi frumvarp um breytingar á lögum nr. 121/2008 um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands. Samkvæmt lögnum færðist öll starfsemi Þróunarsamvinnustofnunar Íslands (ÞSSÍ) til utanríkisráðuneytisins við áramót. Tilgangur breytinganna var fyrst og fremst að einfalda skipulagið til að hámarka árangur af opinberri þróunarsamvinnu Íslands og nýta þá fjármuni sem íslensk stjórnvöld veita til málaflokksins sem best. Með því að hafa allan málaflokkinn á einni hendi er vonast til að betri heildarsýn

náist yfir málaflokkinn og samhæfing og skilvirkni aukist. Með nýju fyrirkomulagi er enn fremur verið að styrkja tengsl þróunarsamvinnu og annarra utanríkismála. Meðal annarra breytinga, sem löggin hafa í för með sér, eru breytingar á stefnumótun í málaflokknum en í stað þess að lögð verði fram áætlun um alþjóðlega þróunarsamvinnu til fjögurra ára í senn verður lögð fram stefna til fimm ára og aðgerðaáætlun til tveggja ára í senn. Þá verður sett á stofn ný þróunarsamvinnunefnd, en í henni munu sitja alþingismenn ásamt fulltrúum borgarasamtaka, háskólasamfélagsins og atvinnulífsins.

Fyrstu mánuðir ársins 2016 hafa því einkennst af ýmsum skipulagsbreytingum sem löggin hafa í för með sér. Starfsemin hefur farið vel af stað og er unnið að margvíslegum málum sem tengjast sameiningunni, s.s. gerð verkferla, verlagsreglna, nýrrar gæðahandbókar o.fl. Allt starfsfólk ÞSSÍ sem boðið var starf þáði það og sérstaklega hefur verið hugað að móttöku þeirra í ráðuneytið.

Vinna við stefnu stjórnvalda á sviði alþjóðlegrar þróunarsamvinnu Íslands fyrir tímabilið 2017–2021 er nú á lokastigi. Verður hún lögð fram á Alþingi, ásamt aðgerðaáætlun fyrir tímabilið 2017-2018. Á sama tíma mun ég leggja fram framvinduskýrslu þar sem greint verður frá framkvæmd þingsályktunar um alþjóðlega þróunarsamvinnu Íslands 2013–2016, fyrstu tvö gildisár áætlunarinnar. Stefnan, tekur mið af Heimsmarkmiðum SP um sjálfbæra þróun og er yfirmarkmið starfsins að draga úr fátækt og stuðla að almennri velferð á grundvelli jafnréttis og sjálfbærrar þróunar.

Áfram verður unnið að uppbyggingu félagslegra innviða, sjálfbærri nýtingu auðlinda og starfi í þágu friðar, jafnframt því sem mannúðaraðstoð skipar mikilvægan sess. Þá verður jafnrétti kynjanna og umhverfis- og loftslagsmál bæði sértækt og þverlægt viðfangsefni í nýju stefnunni.

Vert er að minnast hér á að áfram verða haldnar samningaviðræður við Háskóla Sameinuðu þjóðanna um alþjóðastofnun Háskóla Sameinuðu þjóðanna á Íslandi og gert er ráð fyrir að frumvarp þess efnis verði lagt fram á vorþingi. Með frumvarpinu verður gerð tillaga um að sett verði á laggirnar á Íslandi sérstök stofnun HSP sem Jarðhita-, Sjávarútvegs-, Landgræðslu- og Jafnréttisskóli HSP falli undir.

Virðulegi forseti,

Rekstrarmál

Utanríkisþjónusta Íslands er ein sú minnsta í Evrópu, enda þjóðin fámenn. Á síðustu árum frá hruni hefur utanríkisþjónustan þurft að skera verulega niður í rekstri sínum og sýnt ítrustu ráðdeildarsemi í starfseminni. Niðurskurður undanfarinna ára hefur þannig óhjákvæmilega haft áhrif á starfsemi utanríkisþjónustunnar og möguleika hennar til að taka þátt í alþjóðasamstarfi og gæta íslenskra hagsmuna. Stöðugt minnkandi fjárveitingar og fækkun starfsmanna hefur þannig verið mætt með forgangsroðun á sama tíma og aukinn eftirspurn er eftir viðskiptaþjónustu ráðneytisins.

Það eru þó ýmis verkefni í alþjóðasamskiptum sem verður að sinna, óháð stærð þjóða. Jafnframt eru Íslendingar víðförul þjóð sem byggir lífibrauð sitt af viðskiptum við útlönd. Álag á borgarþjónustuna aukist mikið á undanförunum árum en áætlað er að hún sinni yfir 30.000 erindum árlega. Þá finna starfsmenn íslenskra sendiskrifstofa mikið fyrir vaxandi áhuga á Íslandi og íslenskum vörum og eftirspurn eftir þjónustu þeirra hefur aukist jafnt og þétt. Mikil fjölgun Íslendinga erlendis hefur aukið álag á utanríkisþjónustuna, á sama tíma og hún hefur verið skorin niður, en nú þjónar t.d. sendiráð Íslands í Kaupmannahöfn yfir 10.000 Íslendingum sem þar eru búsettir, fleirum en sum sýslumannsembættin sinna.

Því ber nú að fagna að enduruppbygging íslensku utanríkisþjónustunnar er hafin. Í fjárlögum ársins 2016 ákvað Alþingi að styrkja utanríkisþjónustuna erlendis um tæplega 5%. Þar á meðal til að styrkja sendiráðið í Brussel með það að markmiði að auka áhrif Íslands á vettvangi EES-samningsins og gæta betur hagsmuna okkar þegar ný löggjöf er mótuð. Auk þess var fjárveiting til að enduroppna sendiskrifstofu í Strassborg en frá því að henni var lokað í hagræðingarskyni árið 2009 hefur Ísland verið eina aðildarríki Evrópuráðsins sem ekki hefur fasta viðveru í borginni.

Virðulegi forseti,

Rakarastofa – jafnréttismál

Alþjóðasamskipti og diplómátía er oftast en ekki í nokkuð föstum skorðum og erindrekstur og hagsmunagæsla ríkja samkvæmt hefðum sem eru nokkuð

fastmótaðar. Ráðneytið hefur sett jafnréttismálin á oddinn og á síðustu misserum hefur utanríkisþjónustan beitt nýrri og eftirtektarverðri aðferð við að vekja athygli á þessum málaflokki.

Hér er átt við rakarastofuráðstefnuna sem Ísland, í samstarfi við Súrínam, skipulagði í höfuðstöðvum Sameinuðu þjóðanna í New York í fyrsta sinn í janúar í fyrra. Ráðstefnan í New York vakti mikla athygli og fékk mikla og jákvæða umfjöllun í alþjóðlegum fjölmiðlum og skapaði þar með umræðu víða um heim um jafnrétti kynjanna og aðkomu karla. Það var ekki látið staðar numið í New York heldur hefur rakarastofan og meginmarkmið slíkra ráðstefna – þ.e. að draga karla að borðinu þegar kemur að jafnréttisumræðunni – verið kynnt á stórum jafnréttisráðstefnum hér á landi.

Hefur þessi góða hugmynd undið hratt upp á sig og á dögnum var efnt til tveggja slíkra ráðstefna á dögnum með minni þátttöku. Sú fyrri var haldin 8. þessa mánaðar í höfuðstöðvum Atlantshafsbandalagsins í Brussel. Meðal þátttakenda voru Jens Stoltenberg framkvæmdastjóri bandalagsins og utanaðkomandi fyrirlesarar og í framhaldinu ræddi Atlantshafsráðið jafnréttismál og hlutverk karla á fundi sínum. Degi síðar efndum við til annarrar slíkrar ráðstefnu í Mannréttindaráðinu í Genf þar sem yfirmenn ILO, WTO og UNHRC í Genf tóku meðal annars þátt og fullt var út úr dyrum.

Höfum við jafnframt ákveðið að haldnar verði slíkar ráðstefnur hjá öðrum alþjóðastofnunum sem Ísland er aðili að. Þess má geta að UN Women hefur sýnt hugmyndinni mikinn áhuga og hefur Ísland skuldbundið sig til þess gagnvart stofnuninni að láta þróa nokkurs konar verkfærakistu um hvernig best sé að standa að rakarastofuráðstefnum. Markmið þessa er að fá þannig karla til að tala við aðra karla um jafnréttismál í þeim tilgangi að leggja sitt af mörkum til jafnréttisbaráttunnar.

Virðulegi forseti,

Ég læt hér staðar numið í framsögu minni eftir að hafa stiklað á stóru í efni skýrslunnar.